

Špela Sevšek Šramel, Jana Šnytová

Srečko Kosovel v čeških in slovaških prevodih: perspektiva treh prevodnih valov

---

objavljeno v:

Darja Pavlič (ur.): *Slovenska poezija. Obdobja 40*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2021.

<https://centerslo.si/simpozij-obdobja/zborniki/obdobja-40/>

© Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2021.

Obdobja (e-ISSN 2784-7152)

SREČKO KOSOVEL V ČEŠKIH IN SLOVAŠKIH PREVODIH: PERSPEKTIVA TREH PREVODNIH VALOV

Špela Sevšek Šramel

Filozofska fakulteta, Ljubljana
spela.sramel@ff.uni-lj.si

Jana Šnytová

Filozofska fakulteta, Ljubljana
jana.snytova@ff.uni-lj.si

DOI:10.4312/Obdobja.40.451-457

V prispevku bo obravnavana prevodna refleksija poezije Srečka Kosovela v češčini in slovaščini v treh valovih prevajanja: leta 1940, 1974 in po letu 2004. Pričujoča raziskava recepcije Kosovelove poezije s prevajalskega vidika zadeva tako izbor pesmi in sestave posameznih zbirk kot analizo izbranih prevodov in prevajalskih pristopov prevajalcev. Ti so nakazani na podlagi analize pesmi, ki obstajajo v prevodih različnih prevajalcev. Na podlagi analize določeni prevajalski pristop oz. premike pripisujemo spremembam prevajalske tradicije v določenih obdobjih po eni strani, po drugi strani pa jih prisodimo erudiciji in osebnosti prevajalca.

Srečko Kosovel, prevodi, slovenska poezija, prevajanje v češčino, prevajanje v slovaščino

This paper focuses on the way the poetry of Srečko Kosovel has been reflected in translation into the Czech and Slovak languages, marked by three waves of translation over different periods: 1940, 1974, after 2004. The reception of Kosovel's poetry, presented here from the translation point of view, concerns both the selection of poems, including the concept of individual poetry collections, and the analysis of selected translations and the translation approach of various translators. The translation approaches are shown on the basis of an analysis of poems that were translated by different translators. The translation approaches or shifts can be characterised by the transformation of the translation tradition in certain periods, as well as by the erudition and personality of the translator.

Srečko Kosovel, translations, Slovene poetry, translation into Czech, translation into Slovak

1 Uvod

Evropskost Srečka Kosovela in njegova zasidranost v konkreten kulturni in družbeni prostor sta stalnici avtorjevega mentalnega in pesniškega sveta. Vrečko (2011: 149) v tej zvezi izpostavlja, da »Kosovel v svojih konsih še zmeraj izhaja iz načela mimesis [...], vendar tako, da ga je ponekod močno podredil potujitvenemu efektu. Kot primorski Slovenec pa je skozi 'delo, študij in premišljevanje' videl

v ohranjanju pomenskosti tudi svojo obvezo in mejo«. Ključne literarne in idejne navezave najde Kosovel v sodobni pesniški in širše umetniški ustvarjalnosti v ruskem, nemškem, italijanskem in hrvaškem prostoru. Ob tem je treba dopolniti, da je Kosovel spremljal tudi zase relevantno ustvarjalnost v srednjeevropskem prostoru.¹

2 Bibliografski pregled prevodov

Dejstvo, da je Kosovelova poezija v češčini in slovaščini prisotna od prvih revijalnih prevodov v tridesetih letih 20. stoletja do zadnjega knjižnega prevoda leta 2012 v izvedbi več kot desetih prevajalcev, priča o intenzivnem zanimanju za njegovo delo. Razpravo in analizo prevodov pa zavezuje k upoštevanju Kosovelovega odnosa do zgodovinske avantgarde, nadalje izrazito kompleksnega uredniškega dela in literarnovedne refleksije v slovenskem prostoru ter posledično generacijsko in časovno pogojenega sprejemanja in prevajanja Kosovelove poezije v češčino in slovaščino.

Sodobna slovenska poezija med obema vojnama je doživela dve antologijski izdaji v češkem in slovaškem prevodu. Slovaška nosi naslov *Piesne zpod Triglava* (Pesmi izpod Triglava, 1940). Spremno besedo o slovenski književnosti je napisal Tine Debeljak, avtor izbora in prevajalec je Koloman K. Geraldini.² Kosovel je predstavljen z 12 pesmimi, izbor je temeljil na tedaj dostopni literarni zapuščini, objavljeni v *Pesmih* (1927) in *Izbranih pesmih* (1931). Geraldinijev izbor tako obsega impresionistične pesmi iz t. i. kraškega cikla in Kosovelove sonete ter pesmi, ki »kažejo zvezanost s sodobnostjo, njegovo borbo za resnico in novega človeka« (Ocvirk 1931: 164).

Češko antologijo *Hvězdy nad Triglavem* (Zvezde nad Triglavom, 1940) sta uredila Oton Berkopec³ in pesnik Josef Hora, avtor spremne besede *Poti slovenske lirike* je O. Berkopec. Kosovel je zastopan s petimi pesmimi v prevodu čeških pesnikov J. Čareka in K. Bednářa.

Leta 1966 je sledila antologija južnoslovanskih književnosti *Snímky krajiny poezie* (Odtisi pokrajine poezije, ur. I. Wenigová, D. Karpatský). V slovenski del je uvrščenih 11 avtorjev medvojnega obdobja, Srečko Kosovel je predstavljen z dvema pesmima v prevodu Josefa Hiršala.⁴

- 1 Najbolj izrazito se Kosovel naveže na *Šlezske pesmi* Petra Bezruča (slovenski prevod 1919) in dramo *R. U. R.* Karla Čapka (prim. Marko Juvan, *Kosovelova referenca na Čapka in njen kontekst*, 2009). Iz poezije in dnevniških zapiskov pa lahko razberemo, da je Kosovel intenzivno bral med drugim poezijo simbolista O. Březine in prozo S. H. Vajanskega. Njegov pogled na češko in slovaško literaturo je bil omejen na prevodni izbor v slovenščini, predvsem F. Albrehta.
- 2 K. K. Geraldini (1908–1994), slovaški urednik, pesnik in prevajalec. Prevajal je slovensko poezijo in prozo.
- 3 O. Berkopec (1906–1988), slavist, povezovalc češkega in slovenskega prostora od leta 1939. Prevajal je iz češčine in ruščine v slovenščino in iz slovenščine, srbohrvaščine in ruščine v češčino (Cankar, Andrić idr.). Sodeloval je pri antologijskih izdajah poezije.
- 4 J. Hiršal (1920–2003), češki pesnik in prevajalec, ki se je posvečal predvsem eksperimentalni poeziji. Poleg nemške in italijanske literature je prevajal tudi poezijo Franceta Prešerna, Otona Župančiča in Edvarda Kocbeka.

Prva samostojna pesniška zbirka Kosovelove poezije v češčini je izšla leta 1974 v uredništvu in prevodu Otona Berkopca in pesnika Viléma Závade.⁵ V zbirko je uvrščenih 82 pesmi iz Kosovelovega takrat dostopnega pesniškega opusa. Závada (1905–1982), sprva avantgardistični pesnik, kasneje avtor reflektivne lirike, je prevajal predvsem iz ruščine in slovaščine, v sodelovanju z jezikovnimi strokovnjaki tudi iz drugih slovanskih in romanskih jezikov. Izbor izhaja iz *Integralov '26* (1967), kar je opazno tudi pri notranji členjenosti izbora, ki ga kot prolog uvaja pesem *Mali plašč*, sledijo pa mu štirje tematski sklopi. V prvem, najkrajšem delu prinaša impresionistične pesmi s kraškimi in socialnimi motivi. Drugi, tretji in četrti del pa obsegajo tematsko urejene pesmi, izbrane iz izbora *Integrali*. Prva Kosovelova samostojna knjižna izdaja v češčini s premišljenim izborom in urejenostjo pesmi deluje kot samosvoja pesniška zbirka, temu se pridružuje oblika, saj je izšla kot miniaturna.

Slovaški bralec se je lahko prvič podrobneje srečal s poezijo Srečka Kosovela v knjižnem izboru Františka Lipke.⁶ Zbirka *Rozlučka so sebou* (dobesedno Slovo od sebe, 1974) obsega 62 pesmi, urejenih v tri cikle, pri čemer je prevajalec v največji meri izhajal iz *Integralov '26* (1967). Poezijo Srečka Kosovela je prevajalec v spremni besedi, tako kot 30 let kasneje I. Dorovský, v zvezi s socialno empatijo sopostavil k pesnikoma J. Wolkerju in L. Novomeskemu.

Pomemben prispevek k novi prevajalski refleksiji je revijalni prevod sedmih Kosovelovih pesmi v češčino v reviji *Souvislosti* (1/1997)⁷ pesnika, prevajalca in urednika Petra Borkovca.

Po tridesetletni prekinitvi⁸ je poezija Srečka Kosovela knjižno izšla v češkem prevodu v izboru *Moje píseň* (Moja pesem, 2004) v prevodu Ivana Dorovskega in Michala Przybylskega.⁹ Izbor in spremno besedo je pripravil balkanolog in južni slavist, profesor južnoslovanskih književnosti I. Dorovský.¹⁰ Obsega 65 pesmi iz *Integralov '26* in 11 pesmi v prozi, prvič prevedenih v češčino.

Reprezentativni izbor pesmi Srečka Kosovela predstavljajo antologijski prevodi več prevajalcev, ki so izšli v posebni izdaji *Lužiško-češkega vestnika* (2005). Izbor poezije je vzporedno dostopen v izvorniku in v češkem ter slovaškem jeziku, pri posameznih pesmih pa tudi v poljskem in lužiskosrbskem prevodu. Skupino prevajalcev zastopajo takratni študenti slovenistike iz Brna, Prage in Bratislave pod mentorstvom lektorice; izbor 37 pesmi ter štirih pesmi v prozi izpostavlja heterogenost Kosovelovega opusa.

5 Závada je ob sodelovanju O. Berkopca prevedel pesmi O. Župančiča in tudi večino pesmi v antologiji slovenske poezije *Nové hvězdy nad Triglavem* (1983).

6 F. Lipka (1946) je od slovenske poezije prevajal še K. Koviča, kasneje se je posvečal hrvaški in srbski poeziji in prozi.

7 Osrednja tema tematske številke *Souvislosti* 1/1997 je bila slovenska kultura in literatura.

8 Od sedemdesetih let 20. stoletja do preloma tisočletja je v češčini izšlo še 17 izborov južnoslovanske ali slovenske poezije, v katere pa pesmi S. Kosovela niso uvrščene (prim. Mainuš 2005).

9 M. Przybylski je za izbor prevedel samo pesmi v prozi (Jamnik 2003: 23).

10 I. Dorovský (1935) prevaja iz južno- in vzhodnoslovanskih književnosti, slovaščine, ob jezikovnem sodelovanju tudi albansko, turško, vietnamsko in japonsko poezijo. Knjižno je med drugim izdal poezijo E. Kocbeka in Ž. Petana.

Zadnji, najobsežnejši in uredniško najbolj ambiciozen prevod Kosovela v slovaščino je dvojezična izdaja *Zelený papagáj/Zeleni papagaj* (2012) v uredništvu, izboru in prevodu Stanislave Repar.¹¹ Izbor pesmi dopolnjuje izčrpna znanstvena študija, ki poleg umestitve Kosovelove poetike v evropski kontekst natančno zarisuje nastanek in koncept izbora poezije, ki obsega 172 pesmi v šestih razdelkih. Ta temelji na *Integralih* kot osrednjih pesniških besedilih, uvrščenih v štiri sklope kot v slovenski izdaji, poseben razdelek prinaša izbor pesmi iz zapuščine. Avtorica izpostavlja, da se je pri ožjem izboru podredila »lastnemu literarnemu okusu in vrednotenju« in težnji po oblikovanju celovite, relevantne podobe pesniške ustvarjalnosti Srečka Kosovela (Repar 2012: 160).

Prevodna praksa se je skozi 20. stoletje dinamično spreminjala. Kot je razvidno iz pregleda, gre pri vseh izdajah za avtorske izbore poezije, ki izhajajo iz tedaj aktualnih izdaj Kosovelove poezije, vsi ponujajo tudi spremno študijo. Prevodni izbori, ki so v veliki meri prekrivni glede na desetletje izdaje, so nastali bodisi kot sodelovanje dvojice (pesnik in poznavalec jezika), skupine prevajalcev ali pa so delo enega prevajalca, tudi avtorja izbora. Znotraj tega se izrisujejo tri kategorije prevajalcev: v prvo sodi pesnik in prevajalec poezije, ki je tudi avtor izbora besedil in avtor spremne besede, v drugi je južni slavist, ki prevajalsko pokriva več južnoslovanskih jezikov in literatur, tretjo skupino pa tvorijo prevajalci izključno slovenske književnosti.

Sprejem Kosovelove poezije med češkimi in slovaškimi bralci ima kompleksen značaj. Za generacijo pred drugo vojno je Kosovel eden od izstopajočih pesnikov.¹² Drugo potencialno fazo sprejemanja z novimi izdajami (1964, 1967) zaznamuje že čas normalizacije na Češkoslovaškem, ki pa ne doseže modernistično usmerjenih avtorjev, prav tako ne mladih avtorjev v osemdesetih letih, kot to izpričuje Stanislava Repar (2012: 159): »v času mojega dozorevanja in kasneje delovanja v literaturi o poeziji Srečka Kosovela ni bilo niti duha niti sluha«. Tretja faza recepcije v češkem in slovaškem prostoru sovпада z novimi raziskovalnimi in uredniškimi projekti, povezanimi s Kosovelovo poezijo ob stoletnici pesnikovega rojstva. »Spričo svoje intelektualne kozmopolitskosti« (Ožbot 2018: 204) postane znova evropski pesnik z novimi prevodi.¹³

3 Prevodna analiza

Zaradi »zreduciranosti, ogoljenosti besede« (Vrečko 2011: 409) pri Kosovelu po eni strani, obenem pa njene sintetičnosti (Tokarz 2012: 37), je prevajanje Kosovelove poezije posebna naloga, ki od prevajalca zahteva pozornost in preciznost pri izbiri jezikovnih – predvsem leksikalnih – sredstev, hkrati pa tudi odlično poznavanje njegove poetike z upoštevanjem prepletenosti različnih ustvarjalnih faz.

11 Prevajalka, pesnica, urednica in literarna raziskovalka Stanislava Repar (1960) prevaja poezijo in prozo iz slovenščine v slovaščino in v soavtorstvu iz slovaščine v slovenščino.

12 Od konca dvajsetih let se Kosovelove pesmi redno pojavljajo v revijalnem tisku. Ob nekrologu najvidnejšega avantgardnega slikarja M. Galande (1895–1938) so denimo objavljeni Kosovelovi verzi.

13 Med drugim v italijanščini, angleščini, francoščini. Prva knjižna izdaja v poljščino, dvojezični izbor z naslovom *Kalejdoskop*, je izšla šele leta 2012.

Pri analizi se osredotočamo na prevajalske rešitve oz. premike izbranih motivov in pesniških sredstev, katerih ustreznice se v ciljnem besedilu kažejo kot problematične in izrazito modificirajo interpretacijo pesmi v ciljnem jeziku. Mednje sodi osredotočenost na (prvotno estetsko nezaznamovane) predmete oz. detajle (steklenica v kotu, klavir), ki pa postajajo nosilci pomenov predvsem v razmerju do opazujočega. S tem je povezana fragmentarnost motivov, ki kaže na omejenost človekovega spoznanja (noč, zavesa, pajčolan, maska, zrcalo). Dvomi v moderno tehnizirano civilizacijo so izraženi s pomočjo asociacijskih nizov besed iz pomenskega polja tehnike (kolesje, zobniki, tekoči trakovi, mostovi) v nasprotju z biološko pogojenostjo človeka (kri, srce, telo) (Tokarz 2012: 42–45). Poseben izziv za prevajalca predstavljajo podobe in značilnosti kraške pokrajine (bor, burja, oblaki, polja itn.), tesno povezane s temo samote, tesnobe (Juvan 2005: 66). Na različen način so prevedena izrazita stilistična in pesniška sredstva, ki temeljijo na ponavljanju besed in na skladenjskih specifikah (anafora, geminacija, polisindeton, glagolska elipsa, besedni premik, zevgma; verzni prestop).

Veliko različnih prevajalskih rešitev najdemo že pri motivu ponavljajoče se sive barve, ki ima sicer v obeh ciljnih jezikih nezaznamovano ustreznico (*šedý/šedivý, sivý*), v prevodih pa najdemo različne uresničitve: ID:¹⁴ *bledý* (sln. 'bled'), TB: *ponurý* ('temačen'). Podobno pri drugih barvah (*črn, moder, sinji, rdeč*) ugotavljamo dodajanje pomena z iskanjem različnih ekvivalentov. Predvsem v novejšem prevodu Kosovela v češčino (ID 2005) je opazno iskanje več različnih sinonimov tam, kjer se v izvorniku beseda ponavlja (»rdeče listje, rdečih voda« – ID: *nachové listí* 'škrlatno listje', *rudé vody* 'temno rdeče vode' itn.). S tem je tudi povezano iskanje domačih ustreznic namesto internacionalizmov, četudi so slednji v ciljnem jeziku v rabi, npr. »magičen« – ID: *kouzelný*; »martirij« – ID: *utrpení*, FL: *martyrskost'* (neolog.).

Pri prevodih verzov z glagolsko elipso opažamo pogosto dodajanje osebnih glagolskih oblik, npr. v prevodu pesmi *Moja soba samotna* je v vseh prevajalskih rešitvah dodana 3. oseba glagola biti; pogosto je namesto podpičja ali dvopičja zopet dodan glagol »je«, npr. »Njeno oko: camera obscura«, *Její/Jej oko je camera obscura* (ID, FL). Podobno je v pesmi *Predmeti brez duše* »smeh« zamenjan za »se smeje« (FL, ID). Na teh mestih prihaja do nadinterpretacije zaradi večje mere dorečenosti, ki je v izvorniku ni, in s tem do sprememb Kosovelove poetike. Opažamo neupoštevande verzne prestopa, kjer v izvorniku deluje izrazito zaznamovano (pesem *Na postaji*: »Na peronu se / človek izprehaja«; pri VZ, FL, SR brez prestopa; pri pesmi *Kabinetni ljudje* pri VZ, FL, SR brez verzne prestopa).

Do nadinterpretacije prihaja zaradi prekomerne poetizacije izvornika. Stilistično nezaznamovani izraz v izhodiščnem besedilu – pogosto gre za značilen motiv avtorske poetike – je preveden s stilistično zaznamovano ustreznico, čeprav v ciljnem jeziku obstaja popolna ustreznica. V pesmi *Črni zidovi* »iz srca teme« prevedeno kot z *útrobtmy*, knjiž. 'iz notranjih prostorov / iz telesnih votlin (teme)' (ID); v pesmi *Evakuacija*

14 Uporabljene kratice: ID – I. Dorovský, TB – T. Benhartová v publikaciji *Česko-lužický věstník*, FL – F. Lipka, VZ – V. Závada, SR – S. Repar.

duha je »ponoči« dvakrat prevedeno z zoženjem pomena kot »ob polnoči« (FL, ID). Prevajalec dodaja določene pomene tudi pri prevodu verza »Zdaj spusti zadnjo tančico.« (*Cirkus Kludsky*), FL za »tančico« uporabi ustreznico *poslednú handričku* 'zadnjo cunjico', ID pa *poslední kousek prádla* 'zadnji košček perila'. Pri prevajanju kraških motivov prihaja do izrazitejših pomenskih premikov, zato je na nekaterih mestih prevod prikrajšan za specifično, kulturno-geografsko konotacijo, vezano na kraško pokrajino, npr. »burja« je v prevodu *búrka* 'nevihta' (FL). Podobno je (septembrski) »hlad« preveden neustrezno kot *mráz* 'zmrzal' (FL) oz. *mrazík* 'slana, pozeba' (ID).

Opažamo primere negativnih prevajalskih premikov, predvsem pri FL. Kot primer nam lahko služi verz iz pesmi *Moja okna so črna*: »Zeleni okvir luči / pada iz celice / na steno.« Prevedeno je kot *padá do cely* (FL) 'pada v celico', ali pa *padá do kobky* (ID), torej 'pada v temnico/podzemno celico'. Zgoraj navedenih primerov najdemo več, za ponazoritev v analizi navajamo samo izbrane prevajalske rešitve.

V naslovih Kosovelovih zbirk v prevodu najdemo naslov oz. verz ene od pesmi: *V malém plášti slov* 'V majhnem plašču besed' (VZ), *Zelený papagáj* 'Zeleni papagaj' (SR). Slovaški knjižni prevod nosi naslov *Rozlúčka so sebou*, dobesedno 'Slovo od sebe' (FL), in se nanaša na Kosovelovo pesem *Slovo od sobe*. Kljub prostorsko nedvoumni ubeseditvi sobe (»Ugasnil sem luč. / Zaprl sem vrata.«) je v naslovu prevoda spremenjen denotat (sobe – sebe), kar preusmerja interpretativni ključ pesmi. Češki izbor (ID) je naslovljen *Moja pesem* (*Moje píseň*), pri besedi »pesem« pa sta v češčini možna dva prevoda, in sicer *píseň* kot 'krajša skladba' ali pa *báseň* s pomenom 'umetniško, običajno verzificirano besedilo'. V naslovu torej prevajalec bolj poudarja melodičnost in spevnost, čeprav se v prevodu Kosovelove *Pesmi* v sami zbirki odloči za drugo ustreznico (*báseň*), kar bi bilo – glede na Kosovelovo poetiko – bolj primerno tudi v naslovu.

Zagatno za vse prevajalce je bilo prevajanje konsov. Različne prevajalske rešitve ugotavljamo že v prevodu njihovih naslovov: VZ in FL sta v naslovu uporabila samo polnopomensko besedo iz naslova oz. prvega verza ali verzov: *Nové době* 'Novi dobi', *Kočka* (*skočila na klavír*) 'Mačka (je skočila na klavir)'; pri ID je podobno s tem, da okrajšavo kons. preoblikuje v *konstrukce* 'konstrukcija' (*Konstrukce nové doby*), s spremembo sklona v naslovu (rodilnik namesto dajalnika) posega v interpretacijo pesmi. Prevodi ostalih prevajalcev so tu zvesti izvirniku in v skladu z avantgardistično tradicijo, ki je bila prisotna tudi na Češkoslovaškem, uporabljajo okrajšavo »kons.« z enako konotacijo v ciljnem jeziku.

4 Sklep

Prispevek je poskušal problemsko nakazati recepcijo prevodov Kosovelove poezije, kot predmet nadaljevanja raziskave se ponujajo sočasni kritiški odzivi. Po analizi izbranih pesmi lahko sklenemo, da se pomenski premiki, ki v veliki meri modificirajo Kosovelovo poetiko, pojavljajo predvsem v prevodih F. Lipke in I. Dorovskega. Oba se pogosto odločata za poetizirane ustreznice in iskanje nadomestnih sopomenk, pri njiju

je opaziti tudi medsebojno podobnost svojevrstnih prevajalskih rešitev. Pri prevodih pesnikov V. Závade in S. Repar smo prepoznali, da značilnosti svojih pesniških poetik ne prenašata v prevode. V skladu z razvojem prevajalske prakse v različnih obdobjih pa je v prevodih S. Repar ter v revijalnem prevodu (2005) največja težnja po čim bolj zvestem prevodu, ki je zavezan avtorjevi poetiki.

Viri in literatura

- JAMNIK, Tatjana T., 2005: Básník exploze a dishamonie. *Česko-lužický věstník* XIV/2005. 23–24.
- JUVAN, Marko, 2005: Kosovel in hibridnost modernizma. *Primerjalna književnost* XXVIII/3. 57–71.
- KOSOVEL, Srečko, 1940: *Hvězdy nad Triglavem: moderní poesie slovinská*. Prevedla Oton Berkopec in Jozef Hora. Praga: Melantrich.
- KOSOVEL, Srečko, 1940: *Piesne zpod Triglava: výber zo súčasnej slovinskej lyriky*. Prevedel Koloman K. Geraldini. Bratislava: Slovensko-juhoslovenska liga, študentský odbor.
- KOSOVEL, Srečko, 1964, 1974, 1977: *Zbrano delo 1, 2, 3a, 3b*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- KOSOVEL, Srečko, 1966: *Snímky krajiny poezie*. Izbrala Irena Weigová in Dušan Karpatský. Praga: Československý spisovatel.
- KOSOVEL, Srečko, 1974a: *V malém plášti slov*. Prevedla Vilém Zavada in Oton Berkopec. Praga: Odeon.
- KOSOVEL, Srečko, 1974b: *Rozlúčka so sebou*. Prevedel Fero Lipka. Košice: Východoslovenské vydavateľstvo.
- KOSOVEL, Srečko, 1997: Kras. Prevedel Petr Borkovec. *Souvislosti* 1. 155–157.
- KOSOVEL, Srečko, 2004: *Moje píseň*. Prevedla Ivan Dorovský in Michal Przybylski. Brno, Boskovice: Společnost přátel jižních Slovanů.
- KOSOVEL, Srečko, 2005: Kosovel básník. *Česko-lužický věstník* XIV/2005. 24–35.
- KOSOVEL, Srečko, 2012: *Zelený papagáj/Zeleni papagaj*. Prevedla Stanislava Repar. Ljubljana: KUD Apokalipsa, Bratislava: Vlna, Drewo a srd.
- MAINUŠ, Petr, 2005: *Bibliografija knjižnih prevodov slovenske literature v češčino*. Ljubljana: Center za slovensko književnost.
- OŽBOT, Martina, 2018: O Kosovelovi »evropskosti« in še posebej o dveh nedavnih prevodih njegove poezije v italijanščino. Igor Žunkovič, Tone Smolej (ur.): *Življenje med antiko in avantgardo*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 203–212.
- REPAR, Stanislava, 2012: Prečo si vypustil zlatý čln do močiara? Srečko Kosovel: *Zelený papagáj/Zeleni papagaj*. Ljubljana: KUD Apokalipsa, Bratislava: Vlna, Drewo a srd. 145–167.
- TOKARZ, Božena, 2012: Pesnik v svetu stvari. Srečko Kosovel: *Kalejdoskop: izbrane pesmi*. Ljubljana: KUD Police Dubove. 32–52.
- VREČKO, Janez, 2011: *Srečko Kosovel*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.